

El Cartipàs

del *plafó*

Suplement del butlletí d'informació cultural d'Olot – número 6 / gener 2003

Coordinació: Antoni Mayans i Xavier Puigvert • Edició: Institut de Cultura de la Ciutat d'Olot • Amb la col·laboració de la Diputació de Girona

Aquest article vol ser un comentari crític sobre les línies de treball institucional al voltant de la cultura

APUNTS SOBRE LA POLÍTICA ARTÍSTICA MUNICIPAL

visual a partir de l'aprovació del Pla de Cultura. Un pla que va servir per posar en contacte diferents agents i sectors artístics i culturals de la ciutat, encetar un diàleg i establir els fonaments d'un possible llibre blanc de l'estat de les coses a Olot. Però la publicació que en va sortir, redactada per una empresa privada, en lloc d'eixamplar perspectives en tancava. Hom s'ha referit a la seva manca d'ambició, però fins i tot tinc la impressió que al final s'ha promogut allò que els responsables polítics ja havien decidit prèviament.

Una primera cosa que voldria constatar és que, ara com ara, ja es pot començar a parlar de l'existència d'una certa política específica per a l'art contemporani. I això em sembla, si no es torça, una cosa digna de ser subratllada. D'una banda, perquè aquest fet no es donava en l'anterior consistori, malgrat el voluntarisme d'alguns tècnics culturals; i de l'altra, perquè aquest avanç, malgrat les mancances que encara arrossega, ens acostava, en teoria, cap a un model progressista de ciutat en què la planificació i l'actuació en aquest camp són concebudes com un servei públic més. Ara bé, l'existència d'una política no comporta necessàriament la seva validesa, sinó que cal atendre possibles incongruències i disfuncions, sigui per establir els mecanismes correctors, sigui per definir una altra política. En la configuració d'aquest nou marc ha anat prenent cos un seguit de propostes prometedores, com la inauguració de l'Espai Zero1, la vinculació amb el CCCB, la consolidació d'un òrgan de gestió i coordinació de l'activitat cultural, la celebració de Panorama i els cursos estivals, la revisió de trajectòries artístiques rellevants, la incorporació a la xarxa Transversal o l'especialització de l'antic Fòrum de Teatre cap a plantejats més alternatius. Algunes d'aquestes realitzacions estan vinculades a l'ofensiva a favor d'una Escola Superior de Belles Arts, de manera que aquesta vindicació haurà servit, si més no, per dinamitzar l'escena. En tot cas, esperem que allò que s'ha iniciat es mantingui i es reforci, al marge de la ubicació, o no, de l'esmentat centre docent a Olot.

Però al costat d'aquests elements, prou ben enfocats tot i les matisacions que podrien fer-s'hi, la desorientació ha amarat altres decisions. Hem assistit a intents vans per reflotar i oficialitzar iniciatives vàlides com a realitzacions independents, però que perdien sentit en convertir-les en propostes institucionals. L'Ajuntament ha de definir i desenvolupar una política pròpia, però alhora ha de propiciar la potenciació –i no la vampirització– de les actua-

cions ciutadanes d'interès social o cultural. I ha de deixar que els tècnics executin la seva feina i ha de

garantir els recursos suficients per fer-la. En aquest sentit, estic força d'acord amb un editorial recent de 440. *La revista d'Olot* en què es feia notar que l'impuls cultural demanava un reforç paral·lel de les bases on ha d'assenotar-se. La multiplicació d'activitats requereix ampliar o redefinir l'equip que ha de fer-les possible. Aquesta inadequació també l'hem viscut des del jurat de la Beca d'Arts Plàstiques; no es pot obviar que, més enllà de la concessió material dels ajuts, hi ha tot un seguit de responsabilitats a què s'ha de respondre i que cal assumir. Per un altre cantó, crec que s'han contractat amb massa lleugeresa els serveis puntuals de diferents professionals sense saber exactament què se'ls requeria, esperant que resolguessin la papereta a cops de vareta màgica o de talonari. I m'ha sobtat la desproporció pressupostària entre algunes manifestacions que no han deixat cap pòsit i allò que s'ha destinat a objectius més estratègics.

He de confessar també una certa decepció, perquè em pensava que es potenciarien nous imaginaris del nostre passat o, si més no, s'afavoriria la deconstrucció dels mites locals elaborats pel pensament conservador i tradicionalista del segle XIX i XX, i en canvi la tendència ha estat recuperar-los amb un escàs sentit crític per inserir-los en la nova cultura de l'oci. Sembla que l'objectiu no sigui ajudar-nos a entendre el món que ens envolta, sinó oferir uns productes suposadament característics a l'licitació en la cursa terciaritzadora. I la manera més fàcil de fer-ho és servint-se dels tòpics, com el del paisatgisme. No veig gens encertat voler fer pivotar el nou projecte de museu a partir d'aquest concepte –com una mena de tòtem essencialista i ahistòric definidor de la nostra comunitat– perquè suposa un plantejament reduccionista –no gens neutre ideològicament– de la complexitat social, artística, cultural i urbana de la realitat local. Aquesta tendència a construir signes d'identificació amb els quals competir en el mercat del turisme cultural, ha trobat un encaix feliç amb les típiques visions etnologístes lligades al lament per allò perdut o en vies de desaparició, i a l'afany ingenu de reviure-ho. Avui l'esperit fajolaire s'encarna en la museïtzació. I en el Museu dels Sants, posem per cas, un artesanat en crisi experimentarà una aparent resurrecció, però en lloc de produir per a un mercat en inevitable recessió produirà la seva pròpia autorepresentació com a espectacle. Tot molt "postmodern", això sí.

NARCÍS SELLES